

โครงการพระราชดำริ

ความเป็นมา

สืบเนื่องจากสถานการณ์ดินถล่มที่เพิ่มขึ้นอย่างมากทั้งภาคเหนือและภาคใต้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงห่วงใยถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ดังกล่าว จึงได้พระราชทานพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ สรุปความว่า แต่เดิมเคยมีดินถล่มครั้งใหญ่ ที่ตำบลกระพูน อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๑ มีฝนตกใหญ่บริเวณพื้นที่เชิงเขาที่ชาวบ้านทำสวนยางพาราดินอุ้มน้ำไม่ไหวก็พังทลาย ทำให้ความเสียหายทั้งพื้นที่เชิงเขา และบริเวณชายเขาด้านล่างที่ดินถล่มไปทับ ในกรณีต่างๆ ไปให้ใช้ความระมัดระวังในการดำเนินงาน เพราะแม้กระทั่งหญ้าแฝก ซึ่งตามหลักจะป้องกันดินพังทลาย ก็อาจจะเป็นตัวการทำให้ดินถล่มได้ เพราะรากเจาะลึกทำให้ดินแตกแยก และนำน้ำลงไปอาจจะเป็นเหตุให้ดินพังทลายเสียเอง ตลอดจนการปลูกต้นไม้ก็มักจะใช้ต้นไม้ โตเร็ว ซึ่งส่วนมากไม่มีรากแก้ว ก็จะไม่ยึดดินไว้ได้ ฉะนั้นควรศึกษาอย่างรอบคอบว่าโครงสร้างดินลักษณะใด ควรดำเนินการอย่างไร ปลูกพืชชนิดไหน จะได้แก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพได้ หรือแม้กระทั่งการทดลองใช้กระสอบมีปีกก็ต่อระมัดระวัง ศึกษาสภาพพื้นที่ให้ดี เพราะอาจจะเหมาะสมกับบางพื้นที่เท่านั้น ไม่สามารถใช้แบบเดียวกันได้ทั้งหมด

มูลนิธิชัยพัฒนา และ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร) จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าว โดยมี อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี เป็นกรรมการ และขอให้ เสนอโครงการวิจัย ซึ่ง กรมทรัพยากรธรณี ได้เสนอโครงการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพธรณีวิทยาและปริมาณน้ำฝนที่จะส่งผลต่อการเกิดดินถล่ม (มูลนิธิชัยพัฒนา) และ โครงการจัดทำแผนที่เสี่ยงภัยดินถล่มระดับชุมชน (กปร) โดยมีแผนการดำเนินงาน 2 ปี (2556 – 2557) และใช้งบประมาณของ กรมทรัพยากรธรณี

ผลการดำเนินการ

โครงการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพธรณีวิทยาและปริมาณน้ำฝนที่จะส่งผลต่อการเกิดดินถล่ม (มูลนิธิชัยพัฒนา) จำนวน 2 พื้นที่ ต. แม่พูล อ. ลับแล จ.อุตรดิตถ์ และ ต. ท่าอุแท อ.กาญจนดิษฐ์ จ.สุราษฎร์ธานี

กิจกรรมที่ดำเนินงาน

พื้นที่ ต. แม่พูล อ. ลับแล จ.อุตรดิตถ์ ได้ดำเนินการ

- จัดทำแผนที่พื้นที่ที่มีโอกาสเกิดดินถล่ม และเสี่ยงภัยดินถล่มระดับชุมชน
- จัดตั้งเครือข่ายเฝ้าระวังแจ้งเตือนภัยดินถล่ม ใน 11 หมู่บ้าน เครือข่ายฯ 160 คน คนวัดน้ำฝน 21 คน
- ติดตั้งเครื่องวัดการเคลื่อนตัวของมวลดิน จำนวน 3 สถานี
- สสำรวจธรณีวิทยารายละเอียด (กำลังดำเนินการ)
- รายงานผลการดำเนินงาน ปี พ.ศ. 2556

ต. ท่าอุแท อ.กาญจนดิษฐ์ จ.สุราษฎร์ธานี

- จัดทำหินชะลอน้ำ
- ติดตั้งเครื่องวัดน้ำฝนอัตโนมัติและวัดความชุ่มชื้นของดิน จำนวน 1 สถานี
- สสำรวจธรณีวิทยารายละเอียด (กำลังดำเนินการ)

- รายงานผลการดำเนินงาน ปี พ.ศ. 2556

โครงการจัดทำแผนที่เสี่ยงภัยดินถล่มระดับชุมชน (กปร) จำนวน 2 พื้นที่ ต. น้ำไผ่ อ. น้ำปาด จ. อุตรดิตถ์ และ ต.

นบพิตำ อ.นบพิตำ จ. นครศรีธรรมราช

กิจกรรมที่ดำเนินงาน

ต. น้ำไผ่ อ. น้ำปาด จ. อุตรดิตถ์

- จัดทำแผนที่พื้นที่ที่มีโอกาสเกิดดินถล่ม และเสี่ยงภัยดินถล่มระดับชุมชน
- จัดตั้งเครือข่ายเฝ้าระวังแจ้งเตือนภัยดินถล่ม ใน 8 หมู่บ้าน เครือข่ายฯ 68 คน คนวัดน้ำฝน 12 คน
- ติดตั้งเครื่องวัดน้ำฝนอัตโนมัติและวัดความชุ่มน้ำของดิน จำนวน 1 สถานี
- สํารวจธรณีวิทยารายละเอียด (กำลังดำเนินการ)
- รายงานผลการดำเนินงาน ปี พ.ศ. 2556

ต. นบพิตำ อ.นบพิตำ จ. นครศรีธรรมราช

- จัดทำแผนที่พื้นที่ที่มีโอกาสเกิดดินถล่ม และเสี่ยงภัยดินถล่มระดับชุมชน
- จัดตั้งเครือข่ายเฝ้าระวังแจ้งเตือนภัยดินถล่ม ใน 9 หมู่บ้าน เครือข่ายฯ 54 คน คนวัดน้ำฝน 18 คน
- ติดตั้งเครื่องวัดน้ำฝนอัตโนมัติและวัดความชุ่มน้ำของดิน จำนวน 1 สถานี
- สํารวจธรณีวิทยารายละเอียด (กำลังดำเนินการ)
- รายงานผลการดำเนินงาน ปี พ.ศ. 2556